

درس ۱

من حق دارم

گرامی بودن
مقام انسان در
قرآن

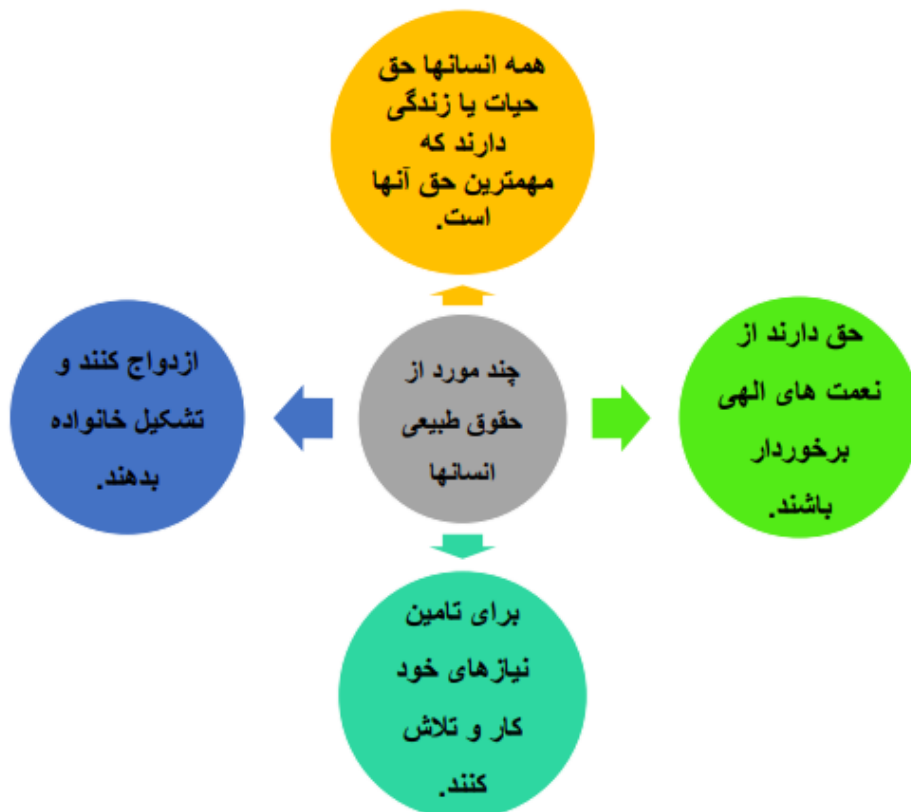
ما فرزندان آدم را بسیار گرامی داشتیم... و آنها را بر بسیاری
مخلوقات دیگر برتری بخشیدیم.

سوره اسراء ، آیه
۷۰

انسانها از ابتدای خلقت و تولد دارای **حقوق طبیعی** هستند.

منظور
از حق

چیزهای است که یک انسان، به دلیل مقام انسانیش ، شایستگی داشتن آنها را دارد.

انسانها حق دارند آزاد باشند

یعنی : برده و بنده انسانهای دیگر نباشند

زیرا خداوند آنها را آزاد آفریده است.

چند مورد از نعمت های الهی و حق برخورداری از آنها

استفاده از گیاهان ،جانوران و آب برای تغذیه

استفاده از هوا برای نفس کشیدن

استفاده از منابع و معادن برای تامین نیازهای زندگی و ساختن ابزار و وسایل

برخوردار شدن از محبت دیگران و برخورداری از استعداد آموختن

همه انسانها صرف نظر از قوم، نژاد، زبان، اعتقادات، ثروت و ... دارای

حقوق طبیعی هستند

زیرا همه انسانهای عالم مخلوق خداوند هستند •

ما از ابتدای تولد با

پدر ، مادر ، برادر ، خواهر، خویشاوندان ارتباط برقرار می کنیم.

تبعه یک کشور بودن

موجب می شود افراد حقوقی بر مبنای قوانین آن کشور داشته باشند.

مطالعات اجتماعی

هر فرد حق دارد: نام ، نام خانوادگی و شناسنامه داشته باشد.

همه حق دارند: تحصیل کنند و باسواد شوند و استعدادهای خود را شکوفا کنند.

همه حق دارند : غذا ، لباس و مسکن مناسب داشته باشند

فرزندان حق دارند :از محبت و توجه پدر و مادر برخوردار باشند.

حقوق شهروندی در خانواده

□ مسخره کردن انسان ها از نظر قرآن **گناهی بزرگ** است.

حقوق شما در مدرسه

هر دانش آموزی حق دارد در مدرسه به او به اندازه سایر دانش آموزان توجه کنند و مسئولان یا معلمان در این باره تبعیضی بین او و دانش آموز دیگر قائل نشوند.

هر دانش آموزی حق دارد نظرش را درباره مشکلات درسی یا روشهای آموزشی در مدرسه ، مودبانه و محترمانه بیان کند.

هیچ کس نباید در مدرسه مورد تمسخر یا تنبیه بدنی قرار گیرد.

هر فرد حق دارد در محیطی سالم ، تمیز و پاک زندگی کند.

حقوق شما در محیط زندگی و کشور

همه حق دارند در کوچه و خیابان امنیت داشته باشند.

هر فرد حق دارد از خدمات مناسب پزشکی و بهداشتی استفاده کند.

درس ۲ من مسئول هستم.

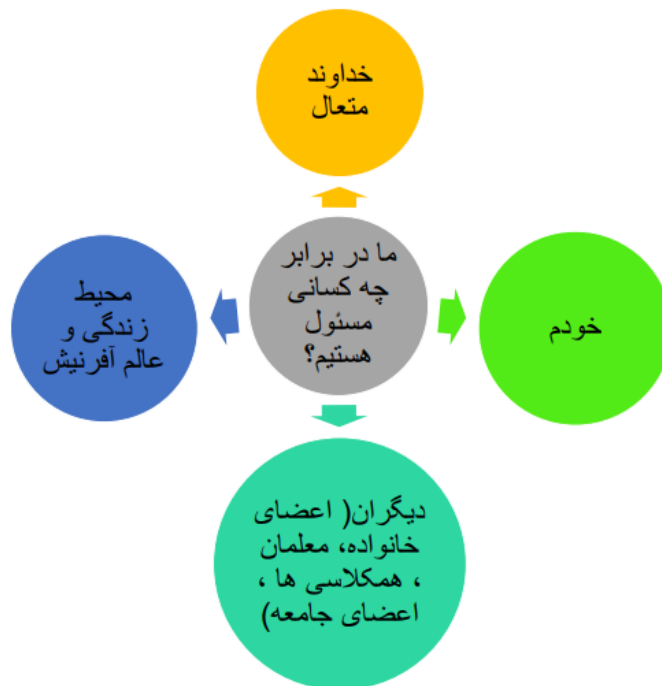
❖ ما در روابطی که با دیگران برقرار می کنیم دارای **حقوق متقابل** هستیم.

منظور از حقوق متقابل همانطور که ما حق داریم، پدر، مادر، معلم، همسایگان و دوستان و... نیز حق بر ما دارند.

حق و مسئولیت به منزله ۲ کفه ترازو هستند که باید تعادل آنها حفظ شود.

- برای مثال کودکان حق دارند در خانواده از محبت و مراقبت و خوراک پوشاک مناسب بهره مند شوند و فرزندان نیز وظیفه و مسئولیت دارند که به والدین خود احترام بگذارند و از آنها اطاعت کنند.

مسئولیت یعنی: وظایفی که هر یک از ما به عهده داریم و انتظار می رود آنها را انجام دهیم.

عقل، فکر، استعداد و توانایی

خانواده

معلم

خوراک و پوشاک

نعمت های خداوند به ما انسانها

وظیفه ما در برابر نعمتهای خداوند

خداوند را عبادت کنیم

شکرگزار نعمتهای خداوند باشیم

دستورات او که برای سعادت و خوشبختی ما است پیروی کنیم.

شکرگزار بودن نعمت های خداوند :

یعنی استفاده ی صحیح از نعمت ها ، قدر نعمت ها را دانستن و به هدر ندادن آنها

مسئولیت ما
در برابر
خودمان

با خوردن غذای مناسب و پرهیز از غذاها و مواد مضر، رعایت بهداشت و نظافت، خواب کافی و ورزش از بدنم مراقبت می کنم.

از بدن خودم در مقابل موقعیت های خطرناک مثل ترقه بازی ، عبور از خیابان و جاده با بی احتیاطی و نظایر آن محافظت می کنم.

باید تلاش کنم استعدادهای خودم را بشناسم و آنها را شکوفا کنم.

تلاش می کنم با زبانم دروغ نگویم یا غیبت نکنم.

در کارهای خانه با پدر و مادرم همکاری می کنم.

وظایف شخصی خودم را بر دوش دیگران نمی گذارم.

از پدر و مادرم اطاعت می کنم و به نصیحت هایشان گوش می دهم.

به خواهران و برادرانم کمک و از آنها مراقبت می کنم

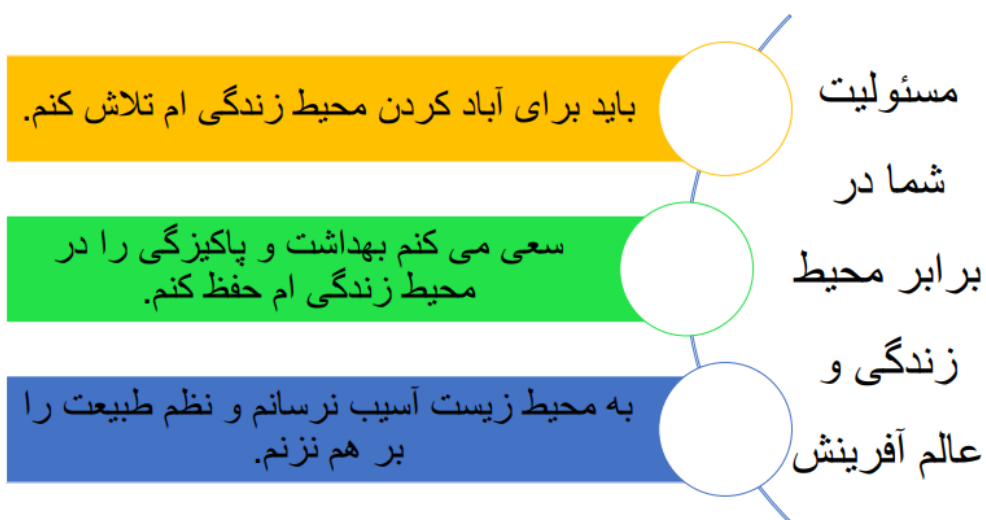
مسئولیت ما در برابر
اعضای خانواده

مسئولیت ما در برابر معلمان و همکلاسی ها

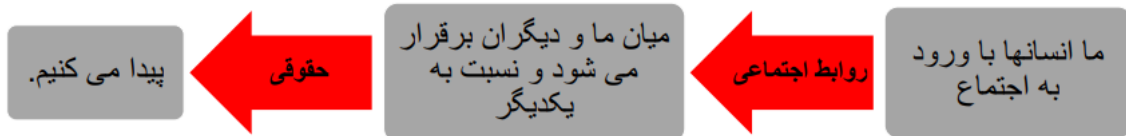
با همکلاسی هایم مهربان هستم و به آنها کمک می کنم.	به توصیه های معلمان گوش می دهم و سعی می کنم درس ها را خوب یاد بگیرم و تکالیفم را به موقع انجام می دهم.	با معلمان و دیگر مسئولان مدرسه با ادب و احترام برخورد می کنم.	مقررات و نظم کلاس و مدرسه را رعایت می کنم.
--	--	--	---

مسئولیت ما در برابر اعضای جامعه

- در محل زندگیم طوری رفتار می کنم که همسایگان آزرده نشوند.
- برای حفظ امنیت با اهالی محل و مسئولان همکاری می کنم.
- من در برابر خون شهیدانی که برای انقلاب اسلامی و دفاع از میهن جان دادند، مسئول هستم.
- من وظیفه دارم به همراه هم وطنانم برای پیشرفت آبادانی کشورم تلاش می کنم.

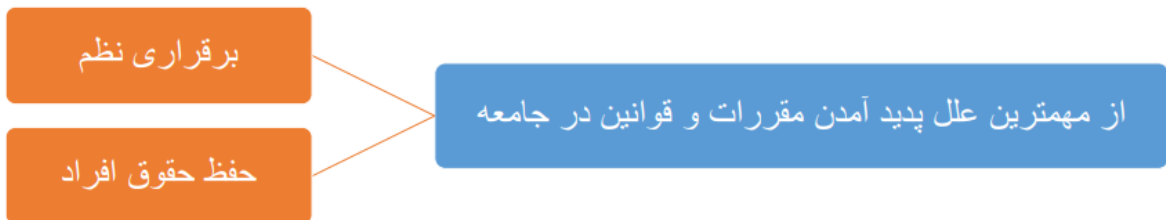

درس ۳
چرا به مقررات و قوانین نیاز داریم؟

ما در استفاده از حقوق خود آزادی مطلق نداریم.

- هیچ یک از ما در استفاده از حقوق خود آزادی مطلق و بی قید و شرط نداریم بلکه تا آنجا می توانیم حق خود را اعمال کنیم که مغایر قانون نباشد. برای مثال نمی توانیم در استفاده از حقوق خود قوانین الهی را نادیده بگیریم یا نمی توانیم با اعمال حق خود سبب خسارت و زیان دیگران شویم.

هر یک از مکان های عمومی چون کتابخانه ، سینما ، پارک ، مسجد ، ورزشگاه و ... مقررات مخصوص به خود دارد.

Activat

یک مکان یا گروه اجتماعی را انتخاب کنید. جدولی دو ستونی رسم کنید که در آن مقررات مربوط به آن مکان در یک ستون و کارکرد در ستون مقابل نوشته شود.

مکان	مقررات	کارکرد
پمپ بنزین	ورود با صف	نظم و احترام به حقوق دیگران
مسجد	در آوردن کفش ها و قرار دادن آن ها در جا کفشی	احترام به مکان های مذهبی و رعایت بهداشت و نظم
کتاب خانه	رعایت سکوت هنگام مطالعه	احترام به حقوق دیگران و ایجاد آرامش
پارک	تریختن زباله در پارک و نچیدن گل های پارک	حفظ پاکیزگی محیط زیست و جلوگیری از ایجاد بیماری

درس ۴ قانون گذاری

مقررات یک جامعه به چند شکل به وجود می آید؟

گاهی مقررات به صورت دستورهای مذهبی و اخلاقی است، مانند: هیچ کس نباید با کفش وارد مسجد و نمازخانه شود.

گاهی گروههای اجتماعی به صورت توافق یا عادت و رسم از مقرراتی پیروی می کنند. ایستادن در صف اتوبوس و نانوائی

گاهی مقررات به وسیله یک نهاد دارای صلاحیت مثل مجلس تصویب می شود. مانند: ممنوعیت عبور از چراغ قرمز

Activate Windows

منظور از قانون

- هر گاه مقررات به وسیله یک نهاد دارای صلاحیت مثل مجلس تصویب می شود، نام قانون به خود می گیرد.

قانون اساسی

- مادر همه قانون هاست و سایر قوانین در چارچوب آن تصویب می شود. در قانون اساسی هر کشور مهم ترین حقوق ملت و همچنین مهم ترین روابط و وظایف حکومت و مردم معین شده است.

مجلس خبرگان

- در این مجلس خبرگانی که از سوی مردم انتخاب شده بودند، براساس اهداف انقلاب در طی چند ماه قانون اساسی را نوشتند و تصویب کردند.

قانون اساسی کشور ما در روزهای ۱۱ و ۱۲ آذر ماه ۱۳۵۸ به همه پرسى گذاشته شد و مردم به آن رای (آری) دادند.

قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران ۱۷۷ اصل دارد.

Activate Windows

همه افراد در مقابل قانون مساوی هستند. ← از چراغ قرمز عبور کند جریمه می شود. چه بی سواد باشد چه استاد دانشگاه

مجلس شورای اسلامی

شورای نگهبان

قوه مقننه تهیه و تصویب قوانین عادی کشور را در چارچوب قانون اساسی به عهده دارد. و از دو بخش تشکیل شده.

وظیفه قوه مقننه و ارکان آن

آنها برای یک دوره چهار ساله از سوی مردم مناطق مختلف کشور ما انتخاب می شوند.

نمایندگان منتخب مردم هستند که قوانین عادی را تهیه و تصویب می کنند.

مجلس شورای اسلامی

شورای نگهبان

این شورا مرکب از ۱۲ نفر است.

۶ نفر فقیه که از سوی رهبر جمهوری اسلامی انتخاب می شود

۶ نفر حقوقدان که از طرف قوه قضائیه به مجلس معرفی می شود.

۲ وظیفه شورای نگهبان

این شورا همه قوانینی را که در مجلس تصویب می کند با قانون اساسی و اصول و احکام دین اسلام تطبیق می دهد و اگر قوانین تصویب شده با قانون اساسی و اصول و احکام دین مغایرت داشت آنها را رد می کند یا دوباره به مجلس برمی گرداند تا اصلاح شود.

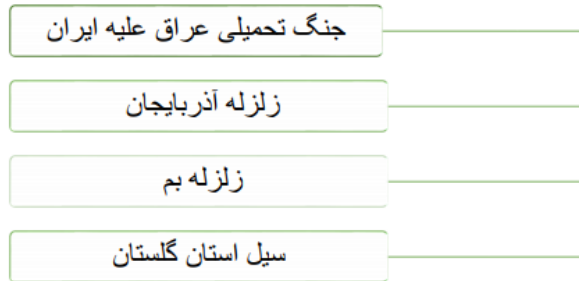
این شورا بر انتخاباتی که در کشور برگزار می شود مانند انتخابات ریاست جمهوری و مجلس شورای اسلامی نظارت می کند و پس از بررسی و تایید صلاحیت نامزدهای انتخابات به آنها اجازه انتخاب شدن می دهد.

• قانون گذاران با توجه به نیازها و موضوعات مختلف جامعه سعی می کنند بهترین قوانین را وضع کنند.

Activate Windows

درس ۵
همدلی و همیاری در حوادث

چند نمونه از حوادث که در آن روحیه همدلی و همیاری وجود دارد:

همدلی یعنی: خود را به جای فرد دچار حادثه شده بگذاریم و احساس و شرایط او را درک کنیم.

همیاری یعنی: پس از درک احساس فرد حادثه دیده به کمک او بشتابیم.

خداوند همدلی و انسان دوستی را در سرشت ما انسان ها قرار داده است.

Activate V

ما در هنگام حوادث فقط به یاری هموطنان خود نمی شتابیم:

بلکه نسبت به همه انسان های مظلوم و آسیب دیده در هر جای جهان باشند احساس مسئولیت می کنیم. برای مثال مردم فلسطین اشغالی در اثر حملات ناجوانمردانه رژیم اشغالگر قدس زخمی می شوند یا به شهادت می رسند.

قرآن کریم درباره نجات انسان ها می فرماید: هر کس جان یک نفر را نجات دهد مانند این است که جان همه مردم را نجات داده است.

امام رضا (ع) درباره برطرف کردن اندوه مومنان می فرماید: هر کس اندوهی را از مومنی برطرف کند خداوند در روز قیامت اندوهش را برطرف خواهد کرد.

همه به سرعت می توانند از اخبار حوادث در مناطق مختلف آگاه شوند.

وسایل ارتباطی

حمل و نقل

امروز با گسترش

جمعیت هلال احمر: یکی از موسساتی است که در زمان وقوع حوادث طبیعی یا جنگ ها به کمک مردم می شتابد.

در هنگام وقوع حوادث به مجروحین کمک های اولیه می رساند و آنها را به بیمارستان منتقل می کند.

برای آسیب دیدگان سیل یا زلزله و جنگ ، چادرهای اسکان موقت بر پا می کند.

کمک های مردمی مثل غذا ، پوشاک ، چادر اسکان و دارو را جمع آوری و به آنها می رساند.

در شرایط عادی برای صلح و دوستی و همچنین حفظ محیط زیست تلاش می کند.

وظایف جمعیت هلال احمر

درس ۶ بیمه و مقابله با حوادث

در ابتدای هر سال تحصیلی ، والدین شما پولی را به مدرسه بابت بیمه دانش آموزی می پردازند. که اگر برای شما در مدرسه حادثی پیش بیاید موسسه ای وجود دارد که هزینه های ناشی از این حوادث را پرداخت کند.

در اینجا شما بیمه شونده هستید

و موسسه ای که شما را بیمه کرده است بیمه گر نامیده می شود.

موسسه بیمه برای جبران زیان های مالی و جانی به وجود آمده است.

موسسه بیمه چرا به وجود آمده است؟

موسسه بیمه گر تعهد می کند در قبال دریافت حق بیمه از بیمه شونده خسارت های ناشی از حوادث معینی را جبران کند.

بیمه یک قرارداد بین بیمه گر و بیمه شونده (بیمه گذار) است.

بیمه چیست؟

در کشور ما موسسات مختلفی برای بیمه به وجود آمده است که همه آنها زیر نظر **بیمه مرکزی** فعالیت می کنند.

Activate Winc

بیمه هایی که طبق قانون افراد باید این بیمه ها را انجام دهند. مانند بیمه شخص ثالث اتومبیل

اجباری

بیمه هایی که افراد داوطلب می شوند که برای حوادث احتمالی از بیمه استفاده کنند. مانند بیمه بدنه اتومبیل

اختیاری

انواع بیمه

طبق قانون همه دارندگان وسایل نقلیه موتوری ، باید سالیانه خودروی خود را برای حوادث جانی و مالی ناشی از تصادف بیمه کنند.

بر طبق کلیه سازمان ها ، بنگاه ها ، شرکت ها و کارفرمایان ، وظیفه دارند ، همه کارمندان و کارگران خود را در مقابل حوادث ناشی از کار بیمه کنند.

نوع مورد از قوانین
مربوط به بیمه کشور

افرادی که تحت پوشش بیمه بهداشت و درمان هستند می توانند بخشی از هزینه های پزشکی خود را مانند عمل جراحی ، آزمایشگاه ، خرید دارو و ... از طریق بیمه دریافت کنند.

بیمه بهداشت و درمان: